

Norges Indskrifter med de ældre Runer.

Udgivne for

Det Norske Historiske Kildeskriftfond.

3die Bind.

Ved

Magnus Olsen.

**3die Hefte,
Slutningshefte.**

Christiania.

I Hovedkommission hos Jacob Dybwad.

A. W. Brøgers Bogtrykkeri A/S.

1924.

V. Andre Sagregistre.

56. Historisk og geografisk. — 57. Kulturhistorisk (Mythologi, Folkeminder, Digtning, Navneskik o. a.).

- 56. Historisk og geografisk.**
- Alexander de Villa Dei 489.
 Ali enn upplenzki 171.
 Ammian Indl. 189.
 Angel (Slesvig), Angler Indl. 103 f. | 62.
 Ankyra Indl. 132.
 Ansgar 631.
 Anulo 171 f.
 Armeniere Indl. 132 ff. 178 ff. | 533.
 Arsakider Indl. 179.
 Attila Indl. 187.
 Baahuslen (Sproget der) 157².
 Baduilla Indl. 96.
 Barder se Langobarder.
 Basilios den store Indl. 178.
 Bataver Indl. 189.
 Béowulf Indl. 203.
 Blekinge Indl. 188 209.
 Bohuslen se Baahuslen.
 Burgunder Indl. 93 136 142 189.
 Cassiodorus 106.
 Chosrov (armenisk Konge) Indl. 179.
 Cormac mac Cuilennain Indl. 151.
 Daner Indl. 187—189 203 f. 209 | 101 234.
 Danmarks Forbindelser med Syd-Norge 603 f. 639 676.
 Eggrith 119.
 Egill Skallagrímsson 647 672 f. | III 163 169 177 f.
 Ely (Kloster) 119.
 Ermanarik Indl. 187.
- Eruler (erulisk) Indl. 56 61 105 186 ff. | 101 106² 196³ 530 554 570 626² | III 229 281. Jfr. Register 53.
 Folkevandringer i Norden (jfr. Eruler) 676.
 Friser Indl. 103 f.
 Frostatings-Loven 36.
 Frøiland (Sogndal, Dal.) 630¹.
 Galater (jfr. Kelter) Indl. 132 148 159 163 169 170 184 | 533.
 Galatien Indl. 131.
 Gallehus se Register 57 (Guld-hornene).
 Galler Indl. 93 95¹ 132 159 162² 163 176⁶.
 Gaular (Søndfjord) III 148 178 f.
 Gauter Indl. 187 f. 196³ 212 | 101.
 Geater (geatisk) 252 306².
 Gjevedals Kirke 471 474 476 f.
 Gjukunger 202.
 Goter Indl. 3 f. 9 78 92 ff. 129 131 ff. 178 ff. 202 | 143 152 ff. 196³ 453¹ 533 f. 536 570 | III 139 f. 148¹ 254 274 281 282¹.
 Gotland 148 ff. (534) | III 274.
 Gregor Lysbringeren Indl. 179.
 Grenir 107.
 Gulatings-Loven 36.
 Haalogaland (Forbindelse med Sverige) 410.
 Hadhobarder se Langobarder.
 Halland Indl. 188.
 Halsna (Søndhordland) 621².
- Harald Blaatand 656—658.
 Hawick (Northumberland), Slagsang fra, 553 f.
 Helge Hundingsbane og Hødbroddr Indl. 104.
 Heruler se Eruler.
 Hieronymos (Kirkefader) Indl. 132.
 Hippodrom 202.
 Hødbroddr Indl. 104.
 Hólmrygir 107.
 Horder (*Hørðar*) 604 676.
 Hov Sogn (Ø. Toten) 630¹.
 Hróarr (Leire-Kongen) 455.
 Huglen (Søndhordland) 614 620 f. 623 630 632.
 Hunner Indl. 105 187 | III 139³ 148¹.
 Hydatius Indl. 189.
 Håggeby (Billedsten) III 168.
 Ibn Fadhlan III 114 196.
 Ingvinerne 234.
 Ingvæoner Indl. 98.
 Irland (Norsk Indflydelse) 747.
 Jernalder, Forskjelligheder mellem ældre og yngre, 165 f.
 Jonas (Profeten) 120.
 Jordanes 106 f. Jfr. Register 55.
 Jyder Indl. 204².
 Kaisareia Indl. 179.
 Kappadokien, Kappadokier Indl. 131 178 f. 184.
 Kelter Indl. 93 131 f. 184.
 Keltiske og germanske Berøringer Indl. 127 ff. | 79 306 654¹.
 Kristelig Paavirkning før Vikingetiden 291.

- Langobarder Indl. 103—106. Jfr. Register 53.
Lugier Indl. 132.
Lugo (Spanien) Indl. 189.
Lukian Indl. 132.
Mamertinus Indl. 189.
Marcus Aurelius's Rytterstatue 202.
Mesrop Indl. 180.
Mosefund, Danske, Indl. 186 191 f. 202 f. 205 f. 208 f.
Nennius Indl. 153.
Nes, Hallingdal III 61 (Spænde med Indskrift).
Nordmænd Indl. 208.
Nordrum, Hedrum (Spænde med Rytterbillede) III 168.
Norske Folkestammer hos Jordanes 106 f.
Ochon (erulisk Konge) Indl. 211 | 196³.
Odainathos af Palmyra Indl. 179.
Olav den Hellige 4 590¹ 653.
Olav Trygvesson 172 590¹.
Olbia III 254.
Óli enn upplenzki 171.
Onareim (Søndhordland) 630.
Onela 171.
Ongendus 638 f.
Oplandene 40.
Ormarr jarl (Herv. s.) III 148¹.
Pausanias Indl. 132.
Perser Indl. 179.
Philostorgios Indl. 131 178.
Prokop Indl. 187 | 196³.
Ranrike Indl. 209 | 570.
Roduulf 101 106 106².
Rugier, Ryger Indl. 93 | 107 676.
Saba's Martyrium Indl. 178.
Sadagolthina (Kappadokien) Indl. 131.
Sakser Indl. 103 f.
Sarpsborg 4.
Sasanider Indl. 179.
Selenas (gotisk Biskop) Indl. 178.
Sidonius Apollinaris Indl. 189 f.
Sigurd af Onarheimi 630².
Sjælland Indl. 188 203 209.
Skaane Indl. 188 f. 203.
Skyther Indl. 190¹.
Slaver Indl. 105.
Slesvig og Sydvest-Norge 593—595.
Småland Indl. 188 209.
Snorri Sturluson III 178.
Svanhild III 103.
Svensk Runerister i Norge 410 f.
Synkellos Indl. 190.
Theodomir 613.
Theodorik 101 106² 202 613.
Thule Indl. 187 211 f.
Totila (østgot. Konge) Indl. 96.
Trebilius Pollio Indl. 190.
Trier Indl. 132.
Trønder 106².
Tune Kirke 4.
Ulfila Indl. 178.
Ullensvang 630¹.
Walimir 613.
Vandaler Indl. 187 189.
Varner Indl. 212.
Wehha, Wewa (østangelsk Konge) 42.
Vermland 40.
Widimir 613.
Widsiþ Indl. 105 | III 148¹.
Viken 40.
Willibrord 638.
Volden (Volda) Kirke III 276.
Volsunger 202.
Vossevangens Kirke 21 (lat. Indskr.).
Wyrmhære i Widsiþ III 148¹.
Wægmund (i Beowulf) 306¹.
Warend Indl. 188.
Zonaras Indl. 190.
Ælfred Indl. 203.
Aethelthryth 119.
Öland Indl. 188 209.
Østerdalen 52 67.
- 57. Kulturhistorisk (Mythologi, Folkeminder, Digtning, Navneskik o. a.).**
- Aasgard se *Asgardr*.
Achilles-Hæl 701.
Adonis 664.
Aëtiter 666⁶.
Afskavning af Runer III 130 f. 140 200 210—215.
αἰδοῖα 672 674.
αἰσχρόν 672.
»Alfabet-Trolldom« 739.
Alpschwanz, *AlpzoPf* 202.
»Alvavoll« 296.
Alver 165² 202 (552) | III 205.
alvkula III 211⁴.
Amuletter 127 130—132 164 174 252 264 f. 314 429 f. 468 671 f. | III 209—215.
Andreas-Kors 505.
Arbeidssange 668 690—693 706 | III 267.
ἄρρητον 665.
Arv (Arveret, -gangsorden) 31 34 36 515 f. 520 | III 221.
Asgardr III 202 205.
Ass (Tor) III 202 208 f.
Attis 664.
Baare (Ligbaare) III 276.
Balder III 151 (278) 161.
Balsamering III 95³.
»Bastlösereime« se Fløite.
Begravelses-Ritus III 95 113 f. 125 136 174 f.
die wilde Bertha 202.
Billeder, Magisk virkende, III 169 (279) 247.
Billedstene se Hæggeby (Register 56).
Bjærgugle 247.
Blikkets Magt (jfr. »ondt Øie«) III 103 ff. 270.
Blod III 129 ff. 142 145.
Bomærker 745 | III 165¹.
Bovi (Straadukke) 658.
Bryllupsskikke 654 659 | III 265.
Brynekoll, -stokk 679³.
Bryne-Sange 692 f. 694 697 706 —708.
Bryning i Folketro 693².
— af Ljaa 679³.
Bukkehornsskift til Ljaabryner 679 f. | III 266.
- Byg-Gud, *Byggvir* 666¹ | III 209.
Cunni Diaboli III 214¹.
Cæcilia (Musikens Skytshelgen) 706 | III 267.
Daabsskikke 662 f.
»Dansarberg«, »Dansarhaug« 384 732.
Digtning III 177 f. Edda-Digtning III 178 193—195. Gudedigtning III 195. Heltedigtning III 139 f. 195. — Skaldedigtning III 194 f. 278. Poetiske Omskrivninger (*kenningar*) Indl. 124 | 674 | III 124 f. 132 147 f. 154. *Ofjóst*, *dylgjur* III 147 f. (277). »*Greppa minni*« III 195³. Lausavísur 690. — Metriske Forhold 23 f. 38 103¹ (v allitt. m. Vokal) 112 f. 120 223 277 290 f. 294 (Stavelserim) 309 408 513 520 546 f. 550 557 571 622 630 652 670 684 689—693 706 f. (III 267) 727 738 | III 92 99 106 111—113 136 140 f. (277) 154 159 (Halvrim) 167 f. 195 223 f.
Disir 646.
Divinationes Indl. 124.
Dverge III 206 211.
dvergsmid III 211 f.
Død, Amulet mod brat Død, 132.
Dødsoffer 116.
Dørhelle III 115 f. 133.
Eleusinske Mysterier 665.
elflock 202.
Elskovsruner 673 | III 256.
Engle 198².
ergi III 166.
»Erotiske« Runeindskrifter 648 672.
félagi 22.
Feld ved Holmgang 703 f.
Fetisch 659¹.
Finnekjerring (som spaar) III 217¹.
finnkula III 211⁴.
Finn-Sagnet III 116.
Fjörgyn, *Fjörgynn* III 205 209.
Flintflekker (i Overtro) III 170 f. 279.
Flint-Fyrtoi III 171.
Fløite, Sang til Forarbeidelse af, 706 | III 267.
Folkemedicin III 210—214.
»Forløsningsstene« 666.
Freyja se Frøia.
Freyr se Frøi.
Fricco 658.
Frugtbarhedsguder 658—663 665 | III 208.
Frugtbarheds-Ritus 660 f. 667 | III 145.
Frøi 234 658 f. 665 | III 203—205 208 f.
Frøia III 204.
Føl, utæmmet Føls første Læs, III 117⁴.
Galder (jfr. Trylleformularer, -sange) 628 f. 646 670 708 | III 102 167.
Galder, Modus i, 646 708.
galdrastafir III 136.
Gand 616 f. | III 206.

Genitalia se Phallos.
 Georgisk Bryne-Sang 692.
 Gilde (paa Onareim) 630.
godi 630—632 | III 178 f.
 Granrødder (i Slæde) III 118.
 Gravhelle III 115 ff. 133.
 Grænsemærke, -stene (jfr. »Sig-
 ring») 74¹ 76 323¹.
 Gudestøtter 703 705.
 Gudeverdener III 201—209.
 Guldhornenes Billeder III 203 ff.
 215.
 »haarballen« III 2114.
 Hagekors 173 188 447 631 744 |
 III 201—205 209.
 Halen af slagtet Dyr 654.
 Hammertegn 631 | III 201.
 Hekseri, Værn mod, 667.
 Helheim III 206.
 Helleristninger 732 f. 737 | III
 214.
 »Hellige hvide Stene« 662² | III
 62.
 Hellige Tegn (jfr. Hagekors) 92
 173 f. 555 563 631 | III 201
 —206 209 225.
Hermóðr III 166.
hersir III 178 f.
 Hest, helliget Frøi, 659.
 Hestehoved paa Nidstang III 163
 169 279.
 Hestephallos se Phallos.
 Hevn III 151 ff.
 Himmelgud III 208 f.
 Hird 17 f. 22 f.
 »hlandkjaralds botn« 669.
Höðr 695 696² 697.
Frau Holle 202.
 Holmgang (slov) 702—705 707 |
 III 143 217¹ 267.
 Horn til at bære Ljaabrynet i
 688 f.
 Hov (hof) 474 476 f. | III 249.
 Huskarle 64.
Hvergelmir III 157.
 Hvidløg se Løg.
 Hvidt Klæde i Kultus 666¹.
 Høstskikke 654 659 662.
 Incantationes Indl. 124.
 Indskrifter, leilighedsvis nævn-
 te, ikke skrevne med Runer.
 Latinske og græske: Indl. 210 |
 21 (Vossevangens Kirke) 22 24
 178 219¹ 291 309 f. 335 413
 418 531 558 560 f. 580 | III
 253. — Keltiske: 178. — Andre:
 142¹ 145² | III 61 (Nes-
 Spænden).
 Ing (guddommelig Stammeheros)
 Indl. 62 f. 114 221.
 Isis 664 f.
jarl 101 | III 224².
 Jern forbudt i Overtro III 95 118
 169—171.
 Jord-Gudinde 664—666 | III 204
 —209 219.
 Jotner III 206.
 Juppiter III 240.
 Kirke opført i et Hovs Sted 476.
 »Kiste«, Vølse's, 665.
 »Kjotkniv« 641 647 f. 668—670
 703.

»Klokkegods« III 212.
 Klæberstene (tildannede, magiske)
 III 210—215.
 Klæde i Kultus, se »Hvidt Klæde«.
 »kops botn« 669.
 Kors (Benævnelser) 138.
 Kors og Hammertegn 631.
 Kristelige Symboler 526¹.
 Kristus Indl. 63¹ | 631 (Kr. og
 Tor).
 Kultsteder, Runeindskrifter nær
 hedenske, 630.
 Kultus, Kontinuitet i, 630⁵.
 —, Paavirkning sydfra i, 664
 —666.
 Kvarts se »Hellige hvide Stene«.
kvennagaldur Indl. 54 71 85 | 600
 | III 238 255 262.
 Kvernsange 691.
 Kvinders Arveret 36 515 f.
 Kvinder i phallisk Kultus 665
 668 703.
 Kybele 664 f.
 Landvætter 628 f. | III 102.
 Lappisk Kultus 653² 665.
 — Mythologi 658.
 — Trolddom 616 f.
launstafr 673 f.
lausnarsteinn 666.
 Ligkiste (uden Jern) III 95.
 Lin, Linfrø, Linklæde 651—653
 655 659 f. 663—668 669¹ 673²
 675 703 | III 265 f.
 Ljaabryner 678—680.
 »Ljaakjæssa«, »Ljaastikka« 679³.
 Lodkastning i Kultus Indl. 107.
lyfsteinn III 212⁸.
 Lærred i Folketro 666 667¹.
 Læse og tælle III 174 f.
 Løg 651—653 655 659—664 666
 667¹ 668 669¹ 673—675 703
 | III 209 265 f.
 Maane III 213² 225.
 Magiske Runer Indl. 20 f. 41
 71 f. 124 | 127 147 163 264
 589 600—604 619 624—626
 645—648 671 707 727 737—
 739 745 | III 103 108 ff. 130 f.
 169⁴ 200 ff. 224 238 f. 241
 246 253 255 f. 262—264. Jfr.
 Afskavning, »Alfabet-Trold-
 dom«, Amuletter, Billeder,
 Elskovsruner, Galder, Rød-
 farvning, Trolddom.
 Magiske Runeindskrifter Byg-
 ning 671 f. 675.
 Magisk virkende Stene 468. Jfr.
 Klæberstene.
 Magisk Stil III 271 f.
 Magiske Tegn se Hellige Tegn.
Maibaum 665.
manrúnar 673 | III 256.
 Mare 198² 202 656¹ 662 f. 667
 669¹.
marelockar 202.
 Mavepine, Amulet mod, 131 f.
 Midgard III 204—206.
 Midgardsormen III 156.
 Mímir III 128 f.
Mühlenlieder 691.
 Navneskik. Patronymica 98—
 100 179 220 223¹ 282 294 527
 529 552 (III 239) 563 611—613

620 634⁴ 635—637 | III 222
 243 248 f. — Kortnavne
 (»Kjælenavne«) 172 264 303
 315 424 613 (III 262) | III 248 f.
 — Tilnavne (Adjektiver brugt
 som Personnavne) Indl. 198 f.
 | 98 172 (elwa, Tilnavn) 184
 220 f. 231 326 434 528 615
 637—640 715 f. | III 245 f.
 — Fuglenavne som Mands-
 navne 426. — Trænavne som
 Mandsnavne 111 365 (jfr. 417).
 — Folkenavne og Person-
 navne 62 219 570. — Op-
 kaldelse 100 639. — Navne-
 variation 613 f. — Navne
 paa Fader og Søn allitererer
 277 (555). — Urnordiske Per-
 sonnavne sammenlignet med
 yngre nordiske og med tyske
 12 62 201 223. — Person-
 navne holder sig længe lokalt
 614 f. (III 263).
 Navnetabu se Tabu.
 Neg (»det sidste Neg«) 658.
 Nerthus 630⁵ 665 f. | III 204.
 Nid (Nidindskrifter, -viser) 628³
 656—658 704 f. 707 f. | III
 162 166 279.
Nidhoggr III 156 f. 195 278.
 Nidstang 628 | III 163 169 177
 278.
 Njord III 204 208.
 Nord (mod Troldverdenen) 658.
 Nøgenhed i Kultus 703.
 Odin Indl. 70 | 617 629 646 697
 | III 102² 151 (278) 177 f.
 195 203.
 Offer 653—655 658 f. | III 133 265.
 Omskjærelse 669 | III 95³.
 »Ondt Øie« 668² 671 f. 703 | III
 103 f. 109¹ 270.
 Opkaldelse se Navneskik.
 Opsange se Arbejdssange.
 Oseberg-Skibets Slæder III 122
 125 f. 143.
 Osiris 664 f.
 Overtro 557.
 Paaskeæg 663.
 Pan 660 f.
 Papyri, Græske Trylle-, 739.
 Patronymica se Navneskik.
 (Pellon-)Pekko 666¹ | III 209.
 Penetrable 665.
Perkúnas III 205 209.
 Phallos (phalliske Forestillinger,
 phallisk Kultus) 654 658 f.
 661—665 668 672 678 703 f.
 | III 143—145 211—215 265.
φάρμακοί 661.
 Priapos 660.
 Primstave 478 ff. | III 260.
 Præstefamilier under Heden-
 dommen 630.
Rindr III 151.
 »Rumpestykket med Halen« 654.
 Runekunst III 177 f.
 Runemagi se Magiske Runer.
 Runemesterens præstelige Ka-
 rakter 629—632 | III 229.
 Runemesterslægter Indl. 194 ff.
 212 ff. | 525 555 557 563 567 f.
 585 594 f. | III 242.

- Rødfarvning af Runer III 130
133 140.
»Se først« III 104.
Seid 616 f. 627 639.
Seth 664.
»Sigring« III 96.
Sippe 34.
Sjæl 291.
σάλλα 660 f.
σχοροδῆν, σόροδον 662¹.
Slagsang, Northumbrisk, 553 f.
Slagtning, Skikke knyttede til,
652—654 668.
Slæde i Begravelses-Ritus III 142
—145 276.
Slæde-Typer III 118 ff. 143—145
Sol maa ikke skinne (Folketro)
III 95 f. 118.
Stenaldersgjenstande i Overtro
III 170 f.
Stenkniive ved Omskjærelse 669.
Stigandshella III 115 ff.
Synkverving III 102 f.
Tabu 654⁴ | III 153 f. 194 f.
tálkn med Runer 673.
- Taltegn, Arabiske, 483 489 f.
Θαργήλια, (Apollon) *Θαργήλιος* 661.
Tor 127 631 | III 201—203 205
208 f.
Tordenstene III 211 f.
Tors-Mærke (-Hammer) 631 | III
201.
Trolddom (jfr. Hekseri, Magiske
Runer, Seid) 468 662 (Værn
mod) | III 102².
Troldruner se Magiske Runer.
Trylleformularer (jfr. Galder) 647
668 | III 167 (Ragnhild tre-
gagás's).
Tryllesange 693.
Træ, Agerbrugsredskaber af, 669.
túnriður III 102.
Tvekamp se Holmgang.
Tvekjønned Gudesymbol III 214.
Ty Indl. 48 f. 52¹ 196 209 | 549
551—554 600—604 | III 208
241.
»Tynsleljaa« 679.
Typhon 664.
Tælle og læse III 174 f.
- Tærskelen i Folketro III 115 f. 133.
Ull 603 | III 208.
Vaarfester 663.
Valeriana (Plante) 660.
Váli III 151.
Walriderske 202.
Vandgud 665.
Vaner III 204 f. 208.
Varalden Olmay 658.
Vattersot, Amulet mod, 132.
Vedrfóltnir III 157 ff.
Vegetationsdæmon 663.
— vætter 658.
Weraldin Ollma 658.
Vila (Heks i slavon. Folkeviser)
667¹.
Vokalrækken (magisk) 739.
Volsi 652 f. | III 209 265.
Vægtlodder (magisk brugt) III
211⁴ 214².
Yājyā (indisk Strofe) 659.
Æg se Paaskeæg.
Æser 202 602 | III 202 204—206
208 219.
Øie se »Ondt Øie«.